

На заняттях використовується комплексний контроль знань: традиційний контроль шляхом усного опитування, оцінювання виконання практичної роботи, а також вміння аналізувати результати досліджень та робити висновки, і тестовий контроль. Широке застосування тестового контролю на практичних та підсумкових заняттях є важливим засобом підвищення ефективності навчального процесу. Зумовлене це як вимогою підвищення об'єктивності оцінки знань, так і звичкою іноземних студентів до тестових форм контролю. Із метою стандартизації оцінки знань студентів ми використовуємо на кафедрі тестові питання, складені за типом ліцензійного іспиту «Крок-1». Поряд з іншим це є запорукою позитивного складання студентами ліцензійного екзаменаційного тест-контролю «Крок 1», запровадженого у ВНЗ України.

Постійна робота над удосконаленням професійної майстерності, використання в навчальному процесі різноманітних випробованих часом та новітніх форм і методів викладання дозволяє добре вирішувати сучасні завдання з підготовки спеціалістів із числа іноземних громадян

Луценко О.І.

асистент,

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

**ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ТЕХНОЛОГІЯ
ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

У Національній доктрині освіти ХХІ ст. акцент робиться на максимальному розвитку здібностей кожного учня, а також оволодіння ним на відповідних етапах освіти елементами творчої самореалізації. Таким чином, освіта відіграє визначальну роль в

житті людини, оскільки є одним з найбільш важливих способів передачі суспільно-історичного знання. У процесі навчання людина не тільки здобуває різноманітні знання, вміння і навички, а й повинна отримати можливість для самореалізації, тобто проявити свої творчі здібності [2, с. 1-4]. Отже, призначення загальної освіти полягає, перш за все, в тому, щоб кожен хто навчається, зможе орієнтуватися у навколишньому світі й реалізувати свій творчий потенціал. Дана обставина диктує необхідність пошуку нових освітніх технологій, що сприяють управлінню розвитком і саморозвитком творчого потенціалу учнів, а також підвищеної уваги до становлення школярів як творчих особистостей в період навчання в школі. У зв'язку з цим в сучасному світі проявилася проблема організації активної пізнавальної діяльності учнів, яке сприяє накопиченню їх творчого досвіду. Адже відомо, що знання стають надбанням людини тільки в тому випадку, якщо вони формуються у процесі активної самостійної роботи [4].

Доцільним засобом розвитку творчого потенціалу учня і його пізнавальної активності може бути застосування в освітньому процесі проектно-дослідницької технології. Пріоритетною в ній є саме пізнавальна активність учнів, яка дозволяє підготувати учня, здатного гнучко адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях, самостійно здобувати необхідні знання, вміло застосовувати їх на практиці для вирішення виникаючих проблем. Дана освітня технологія орієнтована на самостійну діяльність учнів (індивідуальну, парну, групову), яку вони виконують у відведений для цієї роботи час (від декількох хвилин уроку до декількох тижнів, а іноді й місяців). Історичний аспект методу проектів можна простежити в роботах П.П. Блонського, С.Т. Шацького, які розглядали його як навчання на активній діяльнісній основі. Можливість застосування методу проектів для підвищення пізнавальної активності учнів в освітньому процесі відображені в працях Е.С. Полат, І.Д. Чечель, Н.Ю. Пахомової. Різні аспекти проблеми розвитку пізнавальних інтересів учнів представлені в наукових роботах Л.С. Виготського [3, с. 85], Г.І. Щукіної, Б.Г. Ананьєва [1, с. 123-127], Т.І. Шамової.

Протиріччя і сформульована проблема визначили вибір теми дослідження: «Проектно-дослідницька технологія як засіб розвитку творчого потенціалу учнів початкових класів в освітній діяльності нової української школи»

Все вищевикладене визначило **мету дослідження**: виявити методичні умови розвитку творчого потенціалу учнів на основі використання в навчанні проектно-дослідницької діяльності.

З огляду на всі особливості проектно-дослідницької роботи та специфіку різних форм психологічної діяльності, ми можемо говорити про подібну послідовності в їх логіці. При цьому проектно-дослідницька діяльність школярів є однією з форм розвитку їх творчого потенціалу, отже, одним з критеріїв оцінювання результатів такого виду діяльності може бути «креативність». Розвиток креативності в процесі використання проектно-дослідницького навчання також доводиться на прикладі рівнів активності учнів в процесі їх навчальної діяльності.

В нашому дослідженні ми спиралась на особливості предмету «Я досліджую світ» у 2 класі та методичні підходи до його вивчення.

1. У сучасній інтерпретації змісту навчального предмету окрім знанневого представлений і діяльнісний компонент, який вимагає формування в школярів універсальних навчальних вмінь та навичок, зокрема проектування, дослідження, вміння працювати в колективі, усвідомлювати власну діяльність та оцінювати її, презентувати результати власної роботи. Тому використання проектно-дослідницької діяльності є обґрунтованим.

2. В основу використання проектно-дослідницької діяльності на уроках «Я досліджую світ» у 2 класі покладена ідея про спрямованість освітньої діяльності учнів на результат, якого вони досягають шляхом розв'язання практичної, або теоретично значущої проблеми. Результати діяльності умовно можна визначити як зовнішній та внутрішній. Зовнішній можна побачити, усвідомити, застосувати в реальній практичній діяльності. Внутрішній – досвід учня, який накопичується й стає його компетентністю. Тому будь-який проект є одночасно й проектом педагога, й проектом учня, а не одного з сторін освітнього процесу.

3. Суб'єктом педагогічного проекту є вчитель як організатор учнівської проектної діяльності. У зв'язку з цим діяльність педагога фокусується на зміну учня в інтелектуальній та діяльнісно-практичній сферах. При цьому максимально враховуються особистісні інтереси та прагнення учнів. Вчитель цілеспрямовано змінює традиційну діяльність, стає головним учасником педагогічного проекту зі створення умов, що підвищують можливості формування в учнів ключових компетентностей.

4. Суб'єктом учнівського проекту є учень, який діє у межах проекту педагога. При цьому мета учня та педагога у виконанні проекту, особливо на початкових стадіях його виконання можуть не співпадати. Тому необхідно чітко формулювати мотивацію діяльності учнів. Основним змістом мотивації має бути задоволення пізнавальних потреб дитини, її самореалізація, досягнення певного успіху.

Таким чином, інтегруючи освітні цілі й мотивацію учнів можна сформулювати цілі проектно-дослідницької діяльності, якими має керуватись вчитель:

- спрямованість на формування в учнів вмінь діялісно-практичного змісту, які потребують практичного застосування теоретичних знань, отриманих на уроці;
- створення умов, що сприяють засвоєнню нових для дитини знань та формуванню власних прийомів навчальної діяльності;
- оволодіння учнями загальними алгоритмами розв'язання практичних завдань на прикладі ознайомлення з проектною діяльністю
- підтримка та розвиток індивідуальних схильностей, здатностей, інтересів, пізнавальних траєкторій, самостійності та ініціативності учнів;
- створення умов для досягнення успіху учнями.

З метою реалізації теоретичної моделі застосування проектної технології у початковій школі, нами був розроблений та впроваджений у практику проект «Внутрішня будова тіла людини» у 2 класі Глухівської ЗОШ І-ІІІ ст. № 3. Проект складався з ряду етапів.

1. Занурення у проект.

Короткий, але дуже важливий етап, протягом якого вчитель пробуджує зацікавленість учнів до проекту, окреслюючи проблемне поле, формулюючи проблему проекту. Це були такі запитання як: Чи

завжди ви можете чітко розказати, де у вас знаходиться серце, шлунок, печінка? Що таке скелет? Якщо ви потрапите на прийом до лікаря, чи зможете чітко розказати, що вас непокоїть? Ви хочете розуміти, що саме говорить лікар про ваше здоров'я? та ін. В результаті проблематизації формулюється мета та завдання проєкту. В нашому випадку учням було запропоновано виконання роботи у групах. В кожній групі вони обговорили з якою метою можна виконати цей проєкт, що для цього потрібно (послухати вчителя, переглянути малюнки, проспостерігати, як використовуються аплікаційні моделі і т.д.). Реалізація мети проєкту також була обговорена в групах та колективно. Учні дійшли до висновку, що завданнями проєкту буде опанування знаннями про внутрішню будову людини та вміннями ілюструвати свої знання роботою з аплікаційними моделями.

Етап занурення у проєкт:

– Організація діяльності учнів.

На даному етапі відбулося ознайомлення кожної групи з їх частиною роботи.

– Здійснення діяльності.

На цьому етапі вчитель виконує роль консультанта та спостерігача за діяльністю учнів, спрямовує їх роботу та підбадьорює дітей.

– Презентація продукту проєктної діяльності.

Презентуючи результати своєї діяльності школярі детально розповідали про свої дослідження будови тіла людини, про помилки під час виконання свої завдань, про ідеї які були підтримані, або не підтримані учасниками групи, яким був хід роботи, чи задоволені вони результатом.

Оскільки проєктна діяльність може бути й позаурочною, або урочний проєкт може продовжуватись і після уроку, ми плануємо розробити своєрідну пам'ятку для батьків, тому що більшість з них сприймають проєктну діяльність як додаткове навантаження для дитини, або власну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Ананьев Б.Т. Человек как предмет познания. Ленинград : Издательство Ленинградского университета, 1968. 339 с.
2. Бодько Л. Метод проектів як засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання *Початкова школа*. 2013. № 10. С. 1–4.
3. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. СПб. : Союз. 1997. 96 с.
4. Демченко О.П. Проблеми використання проектної технології у навчально-виховній роботі з молодшими школярами. URL: <http://vuzlib.com/content/view/204/84/> (дата звернення: 12.01.2020).

Судук І.І.

*кандидат філологічних наук, доцент,
Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу*

ВИВЧЕННЯ СИНТАКСИЧНОЇ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОГО РЕЧЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Незважаючи на складну політичну ситуацію в Україні і в світі, у наші вищі навчальні заклади досі вступає значна кількість іноземних студентів. Як стверджують фахівці, викладання їм української мови має багато невирішених проблем, серед яких відсутність державної політики щодо навчання української мови, недостатня розробленість методики викладання української мови як іноземної, невідповідність кількості та якості підручників з української мови для іноземців потребам навчання [1, с. 48].

Особливо важливим досконале знання української мови, її розуміння є для студентів-іноземців технічних вишів, і насамперед для тих студентів, рідна мова яких, входить до іншої, ніж українська, мовної сім'ї. А це студенти з Китаю, В'єтнаму, Іраку, англомовних країн Африки тощо. Багато хто з них змушений двічі чи й тричі навчатися на тому самому курсі у зв'язку з тим, що дисципліни, самі